

Belediyenin Mülkiyetinde Bulunan Yerin Kiraya Verilmesi İdari Bir İşlem Olduğu ve Davanın İdari Yargıda Açılması Gerektiği

T.C.

DANIŞTAY

10. Daire

Esas: 1989/492

Karar: 1990/2224

Tarih: 17.10.1990

ÖZET: Davalı belediye başkanlığının özel mülkiyetinde bulunan şoför imtihan pistinin 2886 s. Kanun hükümleri uyarınca kiraya verilmek üzere ihaleye çıkarılmasına ve pazarlık suretiyle kiraya verilmesine ait işlem idari işlem niteliğindedir. Bu uyuşmazlığın idari yargı yerinde çözülmesi gerekir.

(2577 sayılı İYUK. m. 2) (2886 sayılı İhale K. m. 4, 7) (2464 sayılı BGK. m. 52/2) (2577 sayılı İYUK. m. 2)

KARAR METNİ:

Temyiz Eden (Davacı) : Otomobilciler ve Şoförler Demeği Başkanlığı

Karşı Taraf (Davalı) : Belediye Başkanlığı

İstemin Özeti : Daha önceleri davacı dernek tarafından kullanılmakta olan şoför imtihan pistinin açık artırma suretiyle kiraya verilmek üzere ihaleye çıkarılmasına ve üçüncü kişiye ihale edilmesine ait 12.10.1988 tarih ve 4641 s. ve 4.11.1988 tarih ve 4925 s. belediye encümeni kararlarının iptali istemiyle açılan dava sonucunda, İdare Mahkemesince davanın görev yönünden reddi yolunda verilen 21.12.1988 tarihli ve E: 1988/837, K:1988/986 s. kararın, usul ve hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek temyizen incelenip bozulması istenilmektedir.

Savunmanın özeti: Temyizen incelenen mahkeme kararının usul ve hukuka uygun olduğu, 2577 s. İdari yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinde belirtilen temyiz nedenlerinin hiç birinin bulunmadığı belirtilerek istemin reddiyle, anılan mahkeme kararının onanması gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi: T.Ö. Danıştay Savcısı: Ü.O.

Düşüncesi: Daha önceleri davacı dernek tarafından çalıştırılan şoför imtihan pistinin kira ihalesine çıkarılması ve üçüncü kişiye ihale edilmesi işlemlerine karşı açılan iptal davasının görev yönünden reddine ait idare mahkemesi kararı davacı tarafça temyiz edilmekle dosya incelendi:

Davacı dernek ile davalı belediye arasındaki ilişki 2464 s. kanunun 52/2. maddesi hükmünden kaynaklanmakta ise de; kira ihalesi işlemlerinden önceki evrede taşınmazın özel ya da kamu hukuku ilişkisine konu edilmiş olması hususunun, dava edilen ihale işlemlerinin hukuka uygunluğu üzerinde etkili olmayacağı açıktır.

Belediye encümenin 2886 s. Kanun hükümlerinin uygulanması ile ilgili karar ve işlemlerine karşı açılan bu iptal davasının görümü ve çözümü 2576 s. Kanunun 5. maddesi hükmüne göre idare mahkemesinin görev alanına girmektedir.

Temyiz isteminin kabulü ile aksine verilen İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmüştür.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince işin gereği düşünüldü:

Dava, daha önceleri işgaliye ücreti ödemek suretiyle davacı dernek tarafından kullanılmakta olan şoför imtihan pistinin 2886 s. Kanun hükümleri uyarınca kiraya

verilmek üzere ihaleye çıkarılmasına ve ihale sonucu Şoför Okuluna pazarlık suretiyle kiraya verilmesine ait Belediye Encümeni kararlarının iptali istemiyle açılmıştır.

..... İdare Mahkemesince, mahalli idarelerden olan Belediyelerin özel mülkiyetinde bulunan taşınmaz malların üçüncü şahıslardan özel veya tüzel kişilere bir bedel karşılığında tahsis etmelerinin, tarafların tamamen serbest irade beyanlarına dayanan sözleşmelerle ve özel hukuk hükümlerine göre yapılan işlemlerle ilgili bulunduğundan, ayrıca ortada kamu kanunlarına göre bir işlem bulunmadığından bu konuya ait uyuşmazlıkların görüm ve çözümünün idari yargının görevi dışında kaldığından bahisle davanın görev yönünden reddine karar verilmiştir.

Davacı, uyuşmazlığın görüm ve çözümünün İdare Mahkemesinin görevi içerisinde olduğunu, bu sebeple usul ve hukuka aykırı olan idare mahkemesi kararın temyizen incelenip bozulmasını istemektedir.

İdari yargının görev alanını idare hukukunun uygulanmasından kaynaklanan uyuşmazlıklar oluşturmaktadır. 2577 s. Kanunun 2. maddesinin 1. bendinde idari dava türleri;

- a)** İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu, maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları,
- b)** İdari eylem ve işlemlerden dolayı hakları muhtel olanlar tarafından açılacak tam yargı davaları,
- c)** Genel hizmetlerden birinin yürütülmesi için yapılan idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ait davalar olarak belirlenmiştir.

İdari işlemler, kamu kurum ve kuruluşları tarafından kamu hukuku kuralları uyarınca tesis edilen, tek taraflı, doğrudan uygulanabilir nitelikte hukuki tasarruflardır. İdari makam ve mercilerin mevzuatla belirlenen idare işlevleriyle ilgili olarak idari işlem tesisi yoluna gidecekleri açıktır.

Dava konusu belediye encümen kararlarında bahsi geçen şoför imtihan pisti 2886 s. Kanun hükümleri uyarınca kiraya verilmek üzere ihaleye çıkarılmış ve pazarlık sonucu 1 yılına Şoför Okuluna kiraya verilmiştir.

Bir kamu kurumunun özel mülkiyetinde olsa bile kamunun sahip olduğu taşınmaz malların idare, tahsis ve satışı ile ilgili olarak yapılan tüm işlemler kanunlarla düzenlenmiş idari usullere göre tesis edildiğinden idare hukuku ilkelerine ve kamu

hukukunu yakından ilgilendiren kanunlara göre yapılacağından bu türlü işlemlerin idari bir işlem oldukları açıktır.

Diğer taraftan 2886 s. Devlet İhale Kanunu, genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlemlerinin bu kanunda yazılı hükümlere göre yürütüleceğini düzenlemekte, bu yönü ile bir kamu yasası niteliği taşımaktadır.

Bu yasa kapsamına giren işlerin görülmesi için yapılan ihalelerde ihale kararının kesinleşmesine kadar olan dönem içerisinde idarelerce tesis olunacak işlemlerin, 2886 s. Kanunla düzenlemiş olması ve bu kanunun, kamu yasası olması karşısında, idari yargının denetimine tabi olduğu ihtilafsızdır.

Bu durumda, belediyenin özel mülkiyetinde bulunan şoför imtihan pistinin kiraya verilmek üzere ihaleye çıkarılmasına ve pazarlık suretiyle kiraya verilmesine ilişkin, idari işlem niteliğini taşıyan dava konusu kararların iptali istemine yönelik davanın idari yargıda çözülmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, 2577 s. yasanın 49. maddesine uygun bulunan temyiz isteminin kabulü ile İdare Mahkemesinin 21.12.1988 tarihli ve E: 1988/837, K: 1988/986 s. kararın bozulmasına 17.10.1990 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA